

Puolustusministeriön tulossopimus vuodelle 2026

Sisällys

1 Hallitusohjelman toimeenpano ja strategiset linjaukset.....3

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....4

3 Tulostavoitteet5

4 Voimavarojen hallinta8

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset.....11

1 Hallitusohjelman toimeenpano ja strategiset linjaukset

Petteri Orpon hallituksen ohjelman (Valtioneuvoston julkaisu 2023:58) mukaan Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tärkeimpinä päämäärinä on turvata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, estää Suomen joutuminen sotilaalliseen konfliktiin ja taata suomalaisten turvallisuus ja hyvinvointi. Naton jäsenmaana Suomi ylläpitää vahvaa kansallista puolustuskykyä kaikissa olosuhteissa sekä varautuu vastaanottamaan apua liittolaisiltaan sekä antamaan apua ja tukemaan muita Nato-jäsenmaita velvollisuuksiensa mukaisesti.

Valtioneuvosto hyväksyi 19.12.2024 istunnossaan hallitusohjelman mukaisesti laaditun valtioneuvoston puolustusselonteon (VNS 9/2024 vp) antamisen eduskunnalle. Puolustusselonteko on valmisteltu poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja sen laatimisessa on kuultu parlamentaarista seurantaryhmää. Puolustusselonteolla ja sen toimeenpanolla turvataan Suomen puolustuskyky vakavassa ja vaikeasti ennakoitavassa toimintaympäristössä, luodaan edellytykset kaikki operatiiviset toimintaympäristöt huomioivan puolustusjärjestelmän ylläpidolle ja kehittämiselle, linjataan henkilöstötarpeesta ja taloudellisista voimavaroista sekä ohjataan kansallisen lainsäädännön kehittämistä. Selonteossa on otettu kattavasti huomioon Nato-jäsenyyden vaikutukset ja siinä annetaan perusteet Suomen puolustuspoliittiselle ja sotilaalliselle roolille Natossa, EU:ssa ja kansainvälisessä puolustusyhteistyössä. Puolustusselonteon aikajänne ylittää kuluva vaalikauden ulottuen 2030-luvulle.

Suomen puolustus perustuu vahvaan kansalliseen puolustuskykyyn osana liittokunnan yhteistä pelotetta ja puolustusta. Suomi osallistuu laaja-alaisesti Naton ja koko liittokunnan kattavaan pelotteeseen ja yhteiseen puolustukseen ilman ennakkorajoituksia. EU:n puolustusyhteistyön syventäminen säilyy Suomen EU-politiikan prioriteettina ja EU:n puitteissa annetut sitoumukset toteutetaan. Muuta puolustusyhteistyötä kehitetään ottaen huomioon Suomen toteutunut Nato-jäsenyys.

Puolustuskyky perustuu jatkossakin yleiseen asevelvollisuuteen, laajaan ja koulutettuun reserviin ja korkeaan maanpuolustustahtoon. Suomi on sitoutunut liittokunnan taakanjakoon ja se edellyttää ylivaalikautisesti puolustusbudjettia, joka asettuu vähintään Naton yhteisesti määrittämälle tavoitetasolle. Puolustusbudjetin on mahdollistettava puolustuskyvyn pitkäjänteinen ylläpito ja kehittäminen siten, että henkilöstö, toiminta sekä materiaali-investoinnit ovat keskenään tasapainossa. Suomi nostaa uhkaperusteisesti ja tarvelähtöisesti puolustusmenojen tason vähintään 3 prosenttiin bruttokansantuotteesta (BKT) vuoteen 2029 mennessä.

Suomi jatkaa puolustusmateriaali- ja koulutustukea Ukrainalle, ja luovutettu suorituskyky korvataan puolustushallinnolle. Puolustushallinnon Ukraina-tukea ja yhteistyötä suunnitellaan myös pidemmälle aikavälille.

Valtioneuvoston puolustusselonteko toteaa, että "Sotilaallisen liittoutumisen myötä myös puolustusministeriön tehtävät ovat lisääntyneet merkittävästi ja puolustusministeriön henkilöstöä on lähetetty Suomen pysyvään edustustoon Natossa. Jotta kaikki Nato-jäsenyyden mukanaan tuomat uudet asiakokonaisuudet kyetään käsittelemään ja Suomen tavoitteita voidaan edistää liittokunnassa, selontekokauden aikana on tarpeen lisätä puolustusministeriön henkilöstövahvuutta."

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tärkeimmät osatekijät ovat Suomen laissa puolustusministeriön hallinnonalalle säädetty tehtävät sekä hallitusohjelman, valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen sekä puolustuselonteon (VNS 9/2024 vp, VNS 3/2024 vp) ja Yhteiskunnan turvallisuusstrategian linjausten ja niissä asetettujen tavoitteiden toteuttaminen.

Puolustusministeriö vastaa valtioneuvoston osana ja hallinnonalansa ohjaajana puolustuspolitiikan ja puolustusyhteistyön, sotilaallisen maanpuolustuksen, muiden viranomaisten tukemisen, kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen sekä sotilaallisen kriisinhallinnan ohjauksesta, valmistelusta ja seurannasta sekä kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittamisesta.

Osana Naton yhteistä pelotetta ja puolustusta Suomi puolustaa aluettaan ja kansalaisiaan kokonaismaanpuolustuksen periaatteiden mukaisesti kaikkia yhteiskunnan voimavaroja hyödyntäen. Puolustusta ylläpidetään ja kehitetään hallitusohjelman ja puolustuselonteiden mukaisesti vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin. Puolustusyhteistyöllä vahvistetaan Suomen ja liittokunnan puolustusta keskeisimpien liittolaisten ja kumppanien kanssa kaikissa turvallisuustilanteissa. Suomeen kohdistuvaan laaja-alaiseen vaikutamiseen varaudutaan yhteistoiminnassa muiden toimijoiden kanssa kokonaisturvallisuuden toimintamallin mukaisesti.

Puolustusministeriön hallinnonalalle on asetettu seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet:

- Suomen etujen mukaisen puolustuspolitiikan toteuttaminen osana liittokuntaa
- Vahvan kansallisen puolustuskyvyn ylläpitäminen ja kehittäminen osana liittokunnan yhteistä pelotetta ja puolustusta
- Kokonaismaanpuolustuksen ohjaus ja yhteensovittaminen sekä kokonaisturvallisuuden edistäminen yhteiskunnan kriisinkestävyyden vahvistamiseksi
- Suomen puolustuksen ja kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen kansainvälisellä yhteistoiminnalla

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista arvioidaan kansallisesti hallituksen vuosikertomuksen laatimisesta annetun ohjeistuksen mukaisesti. Arviointi perustuu kokonaisarvioon hallitusohjelman ja valtioneuvoston selonteiden linjausten ja tavoitteiden toteutumisesta puolustuksen valmiuden ja suorituskyvyn kehittämisessä sekä toimintaedellytysten parantamisessa.

Nato arvioi jäsenmaiden panostusta yhteiseen puolustukseen useilla määrällisillä ja laadullisilla mittareilla, jotka Suomi ottaa huomioon puolustuksensa kehittämisessä ja resursoinnissa ja raportoi näiden toteutumisesta Natolle. Merkittävimmät näistä ovat sitoutuminen puolustusmenojen yhdessä sovittuun tasoon sekä puolustus-suunnitteluprosessissa osoitettujen suorituskykytavoitteiden toimeenpano. EU:ssa seurataan Euroopan puolustuksen kehittämistä jäsenmaiden puolustusmenojen ja -investointien, suorituskykyjen kehittämisen, materiaali- ja puolustusteollisuusyhteistyön sekä kriisinhallinnan osalta.

3 Tulostavoitteet

3.1 Toiminnalliset tulostavoitteet

Hallitusohjelmaan (Orpo 2023), hallituksen lainsäädäntöohjelmaan, valtioneuvoston puolustusselontekoon (VNS 9/2024 vp) ja puolustusministeriön visiotyöhön perustuen puolustusministeriön toimintayksiköille ja erillisyyksiköille asetetaan vuonna 2026 seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Puolustusministeriölle asetetut toiminnalliset tulostavoitteet

1. Ministeriön organisaatio sekä ohjaus- ja johtamisjärjestelmä 1.1 Ministeriön lisääntyneiden tehtävien, organisaatorakenteen, toimintamallien, viestinnän keskittämisen ja henkilöstöresurssien arviointi suhteessa toisiinsa on käynnistetty.
2. Puolustuksen kehittämistä koskeva strateginen viestintä 2.1 Puolustuksen parlamentaarisen työryhmän informointi on toteutettu. Perusteet puolueiden sitoutumiselle puolustuksen kehittämiseen ja riittävään resurssointiin on tuotettu.
3. Nato-politiikan prioriteetit vuodelle 2026 3.1 Naton pelotteen ja puolustuksen työlinjojen toteutus on vahvistanut yhteisen puolustuksen toimeenpanon edellytyksiä Suomessa. Vuoden 2026 keskeisiä työlinjoja ovat erityisesti läsnäolo Suomessa, C2, suunnitelmat, joukot, enablement ja logistiikka sekä harjoitukset.
4. Nato-integraation prioriteetit vuodelle 2026 4.1 Naton pelotteen ja puolustuksen vaikutukset ministeriön ja sen vastuulla olevaan toimintaan on kartoitettu. Henkilöstön joustavaa käyttöä ja kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehtyä pöytäkirjaa (SopS 25 ja 26/2024, Pariisin pöytäkirja) täydentävää sopimusta (SA-sopimus) koskevat hallituksen esitykset on annettu eduskunnalle.
5. Suomen puolustuksen ja sen voimavarojen kehittäminen 5.1 Suomen puolustusteollisen ja teknologisen pohjan kehittämiseksi on luotu poikkihallinnollinen toimintamalli, joka mahdollistaa puolustusalan yritysten tarkoituksenmukaisen ja skaalautuvan tukemisen hyödyntäen olemassa olevia rakenteita ja rahoitusmahdollisuuksia.
6. EU:n puolustusyhteistyö 6.1 Ministeriö on luonut vaikuttamissuunnitelman, jossa on priorisoitu instrumentit, joihin Suomi osallistuu kansallisen puolustuskyvyn ja Euroopan puolustuksen vahvistamiseksi sekä Naton pelotteen ja puolustuksen tukemiseksi (EU:n monivuotinen MFF-rahoituskehys 2027-2032, sotilaallinen liikkuvuus, sotilaalliset suorituskyvyt, teollisuus).
7. Kansainvälinen puolustusyhteistyö 7.1 Puolustusyhteistyössä on saavutettu sille erikseen määritetyt kansalliset tavoitteet vuodelle 2026. Yhteistyössä on painotettu erityisesti maita, joilla on suurin merkitys Suomen ja sen lähialueen puolustamisessa. Puolustuksen voimavarojen kehittämisessä on sovellettu täysimääräisesti kansainvälistä puolustusmateriaaliyhteistyötä. Lisäarvoa on tuotettu sekä vahvistamalla Suomen roolia kärkeäosaamisalueillamme että hyödyntämällä muissa maissa kehitettyä erityisosaamista. 7.2 Ukrainan suunnitelmallista tukemista on jatkettu.

8. Kokonaismaanpuolustuksen ohjaus ja yhteensovittaminen 8.1 Kokonaismaanpuolustuksen ohjausmalli on otettu käyttöön poikkeihallinnollisesti ja hallinnonalat on sitoutettu kokonaismaanpuolustuksen edellyttämään varautumisensa kehittämiseen, vastaten muuttuneeseen toimintaympäristöön.
9. Kokonaisturvallisuuden ohjaus ja yhteensovittaminen 9.1 Kokonaisturvallisuuden yhteiskunnallisen vaikuttavuuden seurantamalli on rakennettu ja se tuottaa ohjauksen tueksi tiedot suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestävydestä.

3.1.1 Työjärjestykseen perustuvat toiminnalliset tulostavoitteet

Puolustusministeriön toimintayksiköille ja erillisyyksiköille voidaan lisäksi asettaa ministeriön työjärjestykseen perustuen toiminnallisia tulostavoitteita. Toiminnallisia tulostavoitteita asetettaessa huomioidaan myös puolustusministeriön tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, joka osaltaan ohjaa ministeriön toimintaa.

Ministeriön tulossopimukseen perustuen osastot, erillisyyksiköt ja turvallisuuskomitean sihteeristö laativat sisäiset toimeenpanoasiakirjansa, joilla sovitetaan yhteen ministeriön tulossopimus osastojen, erillisyyksiköiden sekä turvallisuuskomitean sihteeristön tehtävien ja resurssien käytön kannalta tarkoituksenmukaisiksi tehtäviksi, tavoitteiksi ja toimenpiteiksi.

Asiakirjat on valmisteltu yhteistyössä huomioiden toisten toimintayksiköiden vastuulla olevat tavoitteet.

3.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Ministeriö seuraa ja raportoi toiminnallisten tulostavoitteiden toteutumisesta osana toiminnan vaikuttavuuden arviointia. Lisäksi raportoinnissa ja seurannassa käytetään ydin- ja ohjaustoimintoja kuvaavia seurantakohteita.

Puolustusministeriön seurantakohteet

Talous (budjetti vs. toteuma)
Säädösvalmisteluun liittyvät tuotokset ja säädöshankkeet
EU-rahoituksen määrä (euromäärä)
Valtionavustustoiminta (PLM:n jakaman valtionavustuksen euromäärä)
Rahoitetut tutkimushankkeet (tutkimushankkeiden määrä ja rahoituksen euromäärä)
Maksullinen toiminta (tuotot)

3.3 Toimitilat ja tietojärjestelmät

1. Toimitilojen kehitys (sis. toimitilaturvallisuus) 1.1 Toimitiloja on kehitetty turvallisuusvaatimusten ja henkilöstön tarpeiden mukaisesti.
2. Tietojärjestelmien kehittäminen 2.1 Tietojärjestelmiä on kehitetty vaatimusten ja henkilöstön tarpeiden mukaisesti.

4 Voimavarojen hallinta

4.1 Henkilöstövoimavarojen hallinnan tulostavoitteet

Sotilaallinen liittoutuminen, turvallisuusympäristön pitkäkestoinen muutos sekä kasvavat puolustusmenot muodostavat lisäresurssitarpeita ja uusia osaamisvaatimuksia puolustusministeriössä. Puolustusministeriö vahvistaa strategisten osaamistarpeiden hallintaa ja rekrytointia varmistaakseen oikeat ja riittävät henkilöstövoimavarat kehittyviin tehtäviinsä. Puolustusministeriö huolehtii koko henkilöstön, mukaan lukien johto ja esihenkilöstö, työkyvyn ja resilienssin ylläpidosta.

Puolustusministeriössä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulman huomiointi on osa organisaation jokapäiväistä toimintaa ja henkilöstöä kohdellaan kaikissa tilanteissa tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa (VN/31272/2025-PLM-2) asetetaan tavoitteita tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi, esitetään selvitys puolustusministeriön tasa-arvotilanteesta ja määritellään keskeiset tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet ja niiden seurantamittarit.

1. Ministeriön henkilöstökokonaisuuden kehittäminen
1.1 Ministeriön henkilöstövahvuus on vuonna 2026 nostettu 190 henkilöön.
2. Johtaminen ja esihenkilötyö
2.1 Organisaation johtaminen ja esihenkilötyö nähdään strategisena voimavarana, jonka vahvuutta on syvennetty. Esihenkilöille on varmistettu riittävä ajankäyttö johtamiseen, henkilöstön tukemiseen ja osaamisen kehittämiseen.

4.2 Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus

Ministeriön toiminnan taloudellisuutta ja tuottavuutta seurataan toimintoalueiden kokonaiskustannusten ja henkilötyövuosien kehitystä kuvaamalla ja analysoimalla. Esimiehet vastaavat työajan kohdentamisen perusteella saatujen toimintokohtaisten henkilötyövuositietojen oikeellisuudesta.

Hankinnat tehdään pääsääntöisesti Handi-järjestelmällä. Ministeriön tavoitteena on nostaa automaatioon menevien ja automaattisesti kohdistuneiden laskujen osuutta. Ministeriön esimiehet seuraavat yksikkönsä automaatiotason kehittymistä apunaan taloushallinnon säännölliset raportit.

Vuoden 2026 tilijaottelussa puolustusministeriön toimintamenoihin (27.01.01) on osoitettu määrärahaa 20,407 miljoonaa euroa. Vuonna 2026 on käytettävissä (ml. siirtyvä erä 6,880 miljoonaa euroa) toimintamenoäärärahaa yhteensä 27,287 miljoonaa euroa. Vuodelta 2025 siirtyneessä erässä on mukana kolmannessa lisäbudjetissa työ- ja elinkeinoministeriöstä puolustusministeriöön siirretty 5,0 miljoonaa euroa Pohjoisen ohjelma -hanketta varten.

Henkilöstöresurssit toimintayksiköittäin henkilötyövuosina
(sisältää harjoittelijat ja VirkamL 20§:n nojalla siirretyt virkamiehet)

Toimintayksikkö	2026
Ministeriön johto	1
Puolustuspoliittinen osasto	53
Hallintopoliittinen osasto	42
Resurssipoliittinen osasto	63

Toimintayksikkö	2026
Hallintoyksikkö	16
Viestintäyksikkö	7
Turvallisuuskomitean sihteeristö	8
Yhteensä	190

4.3 Rahoitus

Eduskunta on myöntänyt tarvittavat määrärahat ja tilausvaltuudet tulossopimuksessa asetettujen tulostavoitteiden saavuttamiseksi. Puolustusministeriö on vahvistanut osaltaan vuoden 2026 talousarvion tilijaottelun valtion talousarviosta annetun asetuksen (1992/1243) 11–12 pykälien edellyttämällä tavalla.

Toiminnan rahoitus sekä tulojen ja menojen erittely perustuvat tilinpäätökseen vuodelta 2024, talousarvioihin vuosilta 2025 ja 2026 sekä julkisen talouden suunnitelmaan vuosille 2026–2030 (30.4.2025). Vuosien 2027–2029 toiminnan tarkempi suunnittelu perustuu keväällä 2026 päivitettävään julkisen talouden suunnitelmaan.

TOIMINNAN RAHOITUS Puolustusministeriön toimintamenot momentti 27.01.01 (1000 euroa)	2024 TP	2025 TA+LTA	2026 TA	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	4 635	3 595	6 880 ¹⁾			
TA ja LTAt / kehys	17 453	23 821 ¹⁾	20 407	20 231	20 231	20 231
Käytettävissä oleva rahoitus	22 088	27 416	27 287	20 231	20 231	20 231
Menot	18 801	20 838	26 757	20 446	20 446	20 446
Tulot	308	302	370	215	215	215
Nettomenot	18 493	20 536	26 387	20 231	20 231	20 231
Siirtyy seuraavalle vuodelle	3 595	6 880 ¹⁾	900 ²⁾			

1) Sisältää Pohjoisen ohjelma -hankkeen määrärahan

2) Arvio siirtyvän erän suuruudesta

TULOJEN JA MENOJEN ERITTELY Puolustusministeriön toimintamenot momentti 27.01.01 (1000 euroa)	2024 TP	2025 Arvio	2026 TA	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
Henkilöstökulut	12 675	13 749	14 821	15 252	15 252	15 252
Vuokrakulut (pl. toimitilavuokrat)	45	52	53	29	29	29
Palvelujen ostokulut	4 667	5 164	10 365	3 665	3 665	3 665
Muut kulut	1 414	1 873	1 518	1 500	1 500	1 500
Investointimenot	-	-	-	-	-	-
Bruttomenot	18 801	20 838	26 757	20 446	20 446	20 446
Maksullisen toiminnan tuotot	215	242	270	200	200	200
Muut tuotot	92	60	100	15	15	15
Bruttotulot	308	302	370	215	215	215
Nettokäyttö/-käyttöarvo	18 493	20 536	26 387	20 231	20 231	20 231
Siirtynyt/siirtyy (arvio)	4 635	3 595	6 880			
TP/TA/TAE	17 453	23 821	20 407	20 231	20 231	20 231
Käytettävissä yhteensä	22 088	27 416	27 287	20 231	20 231	20 231
Siirtyy seuraavalle vuodelle	3 595	6 880 ¹⁾	900 ²⁾			

1) Sisältää Pohjoisen ohjelma -hankkeen määrärahan

2) Arvio siirtyvän erän suuruudesta

TOIMINNAN RAHOITUS Kaikki viraston käytettävissä olevat momentit (1000 euroa)	2024 TP	2025 TA+LTA	2026 TA	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
Puolustusministeriön toimintamenot momentti, 27.01.01	17 453	23 821	20 407	20 231	20 231	20 231
Jäsenmaksut ja rahoitusosuudet momentti, 27.01.66	52 567	29 983	133 896	33 905	33 905	33 905
Puolustusmateriaalihankinnat momentti, 27.10.18	200	200	200	200	200	200
Monitoimihävittäjien hankinta momentti, 27.10.19	100	100	-	-	-	-
Maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toiminnan tukeminen momentti, 27.10.50	9 795	11 675	12 205	8 995	8 995	8 995
Käytettävissä yhteensä	80 115	65 779	166 708	63 331	63 331	63 331

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Valtion talousarviolla hallinnonalalle kohdennettavien resurssien osalta sopimus on voimassa vuoden 2026 loppuun. Sopimuksen sisällöstä ja mahdollisista muutoksista sovitaan vuosittain ministeriön sisäisessä valmisteluprosessissa, jossa käsitellään keskeiset toimintaan ja resurssien käyttöön sekä tulossopimuksen sisältöön vaikuttavat asiat.

Toimintayksiköt raportoivat tulostavoitteiden etenemisestä kansliapäällikön johtoryhmän kokouksissa erikseen annetun ohjeistuksen mukaisesti.

Tärkeimmät seurannan ja raportoinnin asiakirjat ovat hallituksen vuosikertomus sekä kirjanpitoyksikön tilinpäätös, jossa ministeriö raportoi talousarvion toimeenpanosta ja tuloksellisuudestaan. Säädökset tilinpäätöksistä sisältyvät asetukseen valtion talousarviosta (1243/1992). Kirjanpitoyksikkö julkaisee toimintakertomuksensa osana tilinpäätöstä. Toimintakertomuksen tarkoituksena on kuvata kirjanpitoyksikön toiminnallista tuloksellisuutta ja sen kehitystä sekä vaikutuksia yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehitykseen (oikeat ja riittävät tiedot sekä oikea ja riittävä kuva). Tilinpäätös laaditaan noudattaen Valtiokonttorin ohjeita.

Paikka ja päiväys

Kansliapäällikkö Janne Kuusela

Osastopäällikkö, ylijohtaja Teemu Penttilä

Osastopäällikkö, ylijohtaja Olli Ruutu

Apulaisosastopäällikkö Otto Saxén

Hallintojohtaja Antti Korkala

Viestintäjohtaja Niina Hyrsky

Pääsihteeri Petteri Korvala